

Naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnan toimikunta

Asia: Lausunto yhteenvedosta Istanbulin sopimuksen toimeenpano-ohjelmaan esitetyistä toimenpiteistä

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry kiittää saamastaan lausuntopyyntöä ja esittää yhteenvedosta seuraavia huomioita:

Yksilön, yhteisöjen ja koko yhteiskunnan kannalta on toivottavinta ehkäistä niitä ilmiöitä, jotka ovat kaikilla edellä mainituilla tasoilla haitallisia. On aina sekä inhimillisempää että taloudellisempaa ehkäistä ongelmia kuin korjata vaurioita ja korjaamatta jättäminen ei kannata koskaan. Siksi Istanbulin sopimuksen toimeenpano-ohjelman menestyksekkään toimeenpanon kannalta sen ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä käsittelevä osio on merkittävin.

Tehokkaat haittoja ehkäisevät ja vähentävät toimenpiteet perustuvat tutkittuun tietoon. Siksi ohjelman menestyksekkäs toimeenpano edellyttää ilmiön jatkuvaa seurantaa ja tutkimusta monitieteellisesti. Haitat integroituvat, joten palveluidenkin olisi soveltuvin osin hyvä integroitua. Onkin syytä huomioida liitännäisongelmat, jotka usein kytkeytyvät väkivallan erilaisiin ilmenemismuotoihin. Näitä ovat erityisesti päihteet ja niistä alkoholi. Lisäksi tarvitsemme lisää tietoa rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen kietoutumisesta muihin ongelmiin. Mielenterveyteen liittyvät kysymykset kietoutuvat myös monin tavoin tähän kokonaisuuteen.

Ennaltaehkäisyn ja haittojen vähentämisen kannalta onkin keskeistä käyttää hyväksi kaikki ne tilanteet, joissa vaikeitakin asioita voidaan ottaa puheeksi, tunnistaa haasteet ja ohjata tarvittaessa tuen ja hoidon piiriin. Tämä edellyttää peruspalveluissa ja erityispalveluissa toimivien ammattilaisten osaamisen vahvistamista ja yhteistyön mahdollistamista sekä systemaattista dokumentointia. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) rahoittaa parhaillaan Päijät-Hämeessä toimivaa Neljän tuulen toimintamallia, joka integroi ehkäisevään työhön päihteet, mielenterveyden, rahapelaamisen sekä lähisuhdeväkivallan. Hankkeen pilotoinnista saatavat kokemukset on hyvä hyödyntää tulevassa sote- ja maakuntauudistuksessa. Näin on mahdollista nostaa erityisesti peruspalveluiden kykyä tunnistaa ilmiö ja ottaa se puheeksi riittävän varhain, jolloin kalliita korjaavia toimia tarvittaisiin vähemmän. Perustason ammattilaisten osaaminen on keskeisempää kuin uuden erityispalvelun luominen, joka pahimmillaan estää selkeät ja katkeamattomat hoitopolut.

Osana ennaltaehkäisyn kokonaisuutta on näiden teemojen käsittely eri ikäkausille soveltuvilla tavoilla kouluissa, oppilaitoksissa sekä nuorisotyön eri palveluissa. EHYT ry katsoo, että 14 artiklaan sisältyvä ehdotus asianmukaisten toimien sisällyttämisestä opetussuunnitelmiin on kannatettavaa. Myös epävirallisemmissa kasvatuksellisissa yhteyksissä kuten harrastus-, kulttuuri- ja liikuntatoiminnassa on syytä toteuttaa sopimuksessa kuvattuja toimia. Monikulttuurisuuteen liittyvät erityispiirteet on tärkeää huomioida samassa yhteydessä. Tässä kolmannen sektorin toimijoilla on paljon osaamista, jota voidaan hyödyntää. Hyvänä esimerkkinä on EHYT ry:n yhdessä kuuden muun järjestön kanssa toteuttama kulttuurisensitiivinen ja osallisuutta edistävä ehkäisevän päihdetyön toimintamalli vanhempien ja ammattikasvattajien työn tueksi.

Yksittäisten valistuskampanjoiden teho tiedetään vähäiseksi, mutta jos ne ajoitetaan yhteen muitten toimenpiteiden kanssa, voivat ne tukea niiden viestien vastaanottoa. Siksi onkin tärkeää, että Istanbulin sopimuksen mukaisia toimenpiteitä kootaan ja sovitetaan yhteen. Viestintäsuunnitelma ja sen toimeenpanoa tukeva erillismääräraha ovat EHYT ry:n mukaan perusteltuja.

Helsingissä 20.10.2017

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
Kari Vuorinen
vt. toiminnanjohtaja